

“ROZŠÍŘOVÁNÍ LETIŠTĚ”

Před Vánocemi byla zveřejněna dokumentace o hodnocení vlivů zamýšlené letecké dráhy “Paralelní RWY 06R/24L Letiště Praha Ruzyně“ na životní prostředí (EIA).

Z dokumentů, které jsem četl je zřejmé, že hlavní problém, který je v připomínkách uváděn je hluk. To je vcelku logický argument a při leteckém provozu, který nerozlišuje den a noc je hluk vytvářený přistávajícími nebo startujícími letadly pro mnoho lidí katastrofou.

Rád bych ve svém příspěvku do diskuse uvedl ještě jeden aspekt, který není obecně známý a ukazuje se jako podstatný. Jedná se o problém ke kterému jsme se dostali souběžně s rozvojem nanotechnologií. Celý tento obor se vyvíjí neuvěřitelně rychle a kromě toho co se řeší přímo při vývoji a aplikacích nanomateriálů se začaly sledovat i tradiční technologie a činnosti z hlediska získaných nových poznatků. Bylo zjištěno, že při spalování paliva v automobilech (zejména s dizlovým motorem) a také v turbínách leteckých motorů je generováno značné množství nanočástic, které negativně ovlivňují zdraví lidí, kteří se v takto kontaminovaném prostředí nacházejí. Původně byl zkoumán hlavně vliv na výskyt alergií. Nedávno publikovaná studie z University of Southern California, University of California, Irvine a Michigan State University podpořila výsledky výzkumu Dr. Andre Nela, šéfa oddělení nanomedicíny na UCLA, který přišel k závěru, že tyto nejmenší vzduchové polutanty se jeví v městských aglomeracích jako nejtoxičtější. V oblasti San Franciska je odhadováno celkové množství nanočástic generovaných ze všech zdrojů na 13 tun denně. Letecké motory patří k významným zdrojům znečištění nanočásticemi. U letadel letících ve velké výšce dochází při spadu ke koagulaci nanočástic a související zdravotní rizika jsou menší, přesto musí být kvalifikovaně posouzena. U letadel startujících a přistávajících je tento mechanismus snižování reaktivity nanočástic samozřejmě méně účinný, protože není ke koagulaci dost času. Výsledky zmíněné zdravotní studie ukazují, že vdechované nanočástice jsou v těle ukládány do cévních stěn a způsobují jejich zpevnění deaktivací ochranné funkce HDL, cholesterolu známého jako „dobrý cholesterol“. Toto zpevnění může vést k srdečním infarktům, mozkovým mrtvicím, skleróze atd. Zmíněné nanočástice mají rozměry na úrovni tisíciny průměru lidského vlasu a jejich zachycení filtry není reálné.

Nechci dělat paniku, protože v některých oborech (automobilový průmysl) si seriózní výrobci uvědomují, že motory, které tyto částice generují budou během několika let v zemích s dobře informovaným obyvatelstvem pravděpodobně neprodejně. Předpokládám, že i výrobci nových letadel se nad tímto problémem zamýšlejí. Taky v jiných oblastech (elektrárny, spalovny atd) musí mít výrobci šanci na nové poznatky reagovat. Zmínuji se o tomto problému spíše s ohledem na to, že v případě privatizace letiště nebo i bez změny vlastníka, pokud bude realizován obdobný systém odměňování vedení, který je využíván v ČEZu hrozí, že ve jménu zvýšení zisku bude letiště rozšiřovat své služby za každou cenu a zdravotní aspekty budou samozřejmě ignorovány.

Výzkumy v oboru nanomedicíny, prováděné v nejvyspělejších zemích jsou často obtížně dostupné, jsou to vládní materiály a mohou být využívány k strategickým rozhodnutím, která neinformovaným lidem nejsou srozumitelná.

S pozdravem

V Praze dne 30.1.08

Ing D. Nohavica CSc